

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตองครักษ์ จ.นครนายก

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ไม่มีใครเสมอครูคือศาสดาองค์เอก

วันนี้เป็นวันมหามงคลแก่พี่น้องลูกหลานชาวจังหวัดนครนายกเรา โดยมีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก คือคุณเชิดวิทย์ ฤทธิประสาธ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือดร.สุมณฑา พรหมบุญ มาเป็นประธาน มาเป็นร่วมโพธิ์ร่มไทรแก่พี่น้องทั้งหลายในงานนี้ หลวงตารู้สึกมีความซาบซึ้งกับบรรดาพี่น้องลูกหลานทั้งหลายเป็นอย่างมาก เพราะดูประชาชนทั้งหลายที่เข้ามาในงานนี้ รู้สึกว่าหน้าหน้าตา มีมาก ตามธรรมดาไปเทศน์ว่ากาที่ไหน ประชาชนมีมาก ๆ กันทั้งนั้น แต่ที่นี้รู้สึกจะมากเป็นพิเศษขึ้นมาอีก จึงขอขอบคุณและซาบซึ้งในเจตนาที่เป็นกุศลของพี่น้องทั้งหลายเป็นอย่างมากในวันนี้

วันนี้เป็นวันที่เราทั้งหลายถือเป็นมหามงคล พร้อมเป็นวันของผู้ใหญ่ เป็นวันพ่อ วันแม่ วันครูวันอาจารย์ของเรา ซึ่งเป็นร่วมโพธิ์ร่มไทร และให้คิดอันดีงามแก่พวกเรา ซึ่งเป็นลูกเป็นหลาน เป็นลูกศิษย์ลูกหาเป็นไหน ๆ ด้วยเหตุนี้วันนี้จึงเป็นวันมหามงคลแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลาย เช่นเด็กก็มีพี่เลี้ยง ส่งเข้าโรงเรียนก็มีครูมีอาจารย์เป็นผู้แนะนำสั่งสอน อยู่ในบ้านก็มีพ่อแม่เป็นผู้ควบคุมแนะนำสั่งสอน บอกในแง่ต่างๆ ที่เป็นความผิดและความถูกต้องมาจากผู้ใหญ่

เช่นวันนี้เป็นวันครู คำว่าครูนี้ก็ถือว่า เป็นผู้แนะนำสั่งสอนทุกสิ่งทุกอย่าง แก่ผู้เข้ามาเกี่ยวข้องอบรมหรือศึกษาด้วย ท่านเรียกว่าวันครู คือวันของอาจารย์ อาจารย์แปลว่า ผู้ฝึกฝนอบรมแนะนำสั่งสอนในกิจการต่างๆ ให้ผู้น้อยที่มาศึกษาอบรมได้เข้าอกเข้าใจ แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติตัว จึงเป็นของสำคัญสำหรับหัวหน้า

เริ่มต้นมาตั้งแต่เราเป็นชาวพุทธ เราถือพระพุทธเจ้าเพราะเหตุผลกลไอะไร ถือพระธรรม ถือพระสงฆ์ เพราะเหตุผลกลไอะไร นี้ก็เรียกว่าเราถือครูเอก ไม่มีใครเสมอครูคือศาสดาองค์เอก และพระธรรมพระสงฆ์นี้ไปได้เลย เราจึงได้กล่าวหรือระลึกถึงท่าน กราบไหว้บูชาเป็นขวัญใจอยู่ทุกวี่ทุกวันตลอดมาว่าพุทธ ธรรม สรรณ คัจฉามิ นี้แหละคือครูเอกของพวกเรา ศาสนาเป็นมาจากธรรมที่เลิศเลอ ธรรมที่เลิศเลอนั้นได้ปรากฏขึ้นมาสู่โลกสู่สงสาร จากพระพุทธเจ้าผู้ค้ำชูชดคั้นแทบเป็นแทบตาย ถึงขั้นสลบไสลไปมีหลายหน

ตามตำรับตำราท่านแสดงไว้ว่า พระพุทธเจ้าทรงสลบถึง ๓ หน เพราะฝึกหัดตัวเองเพื่อเป็นครูเอกคือเป็นศาสดาของโลก จนกระทั่งได้รับผลกระทบกระเทือนจาก

การฝึกกรรมนั้น ถึงสลับ ๓ หน นอกจากนั้นความลำบากลำบากแห่งศาสดาของเรา ควรที่จะเอาเป็นคติตัวอย่างได้เป็นอย่างดีทีเดียว เพราะความเป็นศาสดามาจาก พระเจ้าอยู่หัว ผู้เป็นใหญ่ในแว่นแคว้น แล้วเสด็จออกทรงผนวชฝึกหัดตัดแปลงกรรม พระองค์ตลอด ได้รับความทุกข์ความลำบากยากเย็นเข็ญใจ มาตลอดจนกระทั่งถึง ๖ ปี จึงได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา สมความมุ่งมาดเป็นศาสดาของโลกอย่างลือนาม

จากนั้นธรรมที่ทรงชูดค้นพบก็คือธรรมชั้นเอก นำธรรมชั้นเอกที่เลิศเลอนี้มาสั่ง สอนบรรดาสัตว์ทั้งหลาย ผู้รับธรรมในเบื้องต้นนั้นก็คือสาวกของพระพุทธเจ้า ในสมัย ปัจจุบันศาสนาของพระพุทธเจ้าทุกวันนี้ก็คือเบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ คือ พระอัญญาโกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ ๕ องค์นี้ เป็นผู้รับถ่ายทอดธรรมจาก พระพุทธเจ้ามา จนกลายเป็นอรหันตบุคคล เป็นผู้วิเศษวิโส กลายเป็นสรณะของโลกองค์ ที่ ๓ คือ สงฆ์ สรณิ คัจฉามิ ให้โลกได้กราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจ ท่านเหล่านี้ ท่านทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นประโยชน์ เป็นคติเครื่องเตือนพระองค์ ในความผิดถูกดี ชั่วต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง เรียกว่าฝึกหัดพระองค์ เอาแนวความถูกต้องเป็นครูเป็น อาจารย์ ตัดแปลงแก้ไขไปตาม

เฉพาะสำหรับพระพุทธเจ้านั้นรู้สึกว่าจะลำบากกว่าบรรดาสาวกทั้งหลาย เพราะ เป็นการเริ่มต้นบุกเบิกทางเดิน เพื่อธรรมจะได้ไหลขึ้นมาให้โลกทั้งหลายกราบไหว้บูชา และพระองค์ก็ไม่ทรงเคยพบเคยเห็นในธรรมประเภทนี้ ทั้งการฝึกฝนอบรมค้ำชูเชี่ยชูด ค้นธรรมทั้งหลายพระองค์ก็ไม่เคยมา จึงต้องตะเกียกตะกายผิตบ้างถูกบ้างเป็นธรรมดา แต่สุดท้ายก็ถูกทางได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ด้วยการบำเพ็ญอานาปานสติ คือ กำหนดลม หายใจเข้าออก สติเป็นสำคัญ ลมหายใจเข้าก็ให้รู้ว่าลมเข้า ลมออกให้รู้ว่าลมออก มีสติ จดจ่ออยู่กับลมหายใจ อย่างนั้นต่อเนื่องกันเป็นลำดับ

จนได้ปรากฏผลขึ้นมาในเบื้องต้นว่า ปฐมยามทรงบรรลุปุพเพนิวาसानุสสติ ญาณ ระลึกชาติย้อนหลังได้ก็ภพที่ชาติของพระองค์เอง ได้เกิดได้ตายท่องเที่ยวใน วิภวสังสาร ทั้งภพน้อยภพใหญ่ทั้งสูงทั้งต่ำ คือขึ้นถึงชั้นพรหมโลกก็ถึง ลงจนถึงนรก อเวจีก็ลง เป็นอย่างนี้เหมือนสัตว์ทั้งหลายทั่วๆ ไปนั่นแล เมื่อพระองค์บำเพ็ญสมณ ธรรมคือ อานาปานสติถูกทางแล้วได้บรรลุธรรมนี้ขึ้นมา

ทรงพิจารณารู้เรื่องปุพเพนิวาสาชาติหนหลังของพระองค์ได้ไม่มีประมาณ การ เกิด การแก่ การเจ็บ การตาย การไปตกนรกหมกไหม้หรือขึ้นสวรรค์ชั้นพรหม เพราะ ความชั่วความดีของพระองค์เอง ซึ่งเป็นเหมือนสามัญชนทั่วๆ ไป ทำด้วยความอยาก ความทะเยอทะยาน ผิดบ้างถูกบ้าง พระองค์จึงได้ผลแห่งความดีความชื่อนั้นติดภพติด ชาติมาตลอด จนกระทั่งถึงคืนวันเดือนหกเพ็ญ ในปฐมยามทรงบรรลุย้อนหลัง เห็น

ร่องรอยแห่งความเป็นมาของพระองค์เอง คือไปเกิดในภพใดชาติใด เป็นสัตว์ประเภทไหน ๆ พรรณนาไม่ได้เพราะมากต่อมาก เนื่องจากเกิดแล้วเกิดเล่า ตายแล้วตายเล่า ไม่มีหยุดมีถอย เนื่องจากกิเลสซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจนั้นปิดบังหัวใจ แล้วก็จึงสัตว์ทั้งหลายให้ทำตามความมืดบอดของตน จึงมีผิดมีพลาดมากกว่าถูก ด้วยเหตุนี้จึงได้รับความทุกข์ความทรมานในภพชาตินั้น ๆ ตลอดมา

จนกระทั่งถึงคืนวันเดือนหกเพ็ญ เมื่อได้ผลจากการบำเพ็ญอานาปานสติในปฐมยามนั้นแล้ว ก็ทรงทราบย้อนหลังถึงความเป็นมาของพระองค์ ว่าเคยเกิดเคยตายในภพในชาติเป็นสัตว์เป็นเปรตเป็นผี หรือเป็นสัตว์นรก ตลอดถึงเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหมประเภทใด พระองค์เคยเป็นมาหมด แล้วย้อนหลังได้หมด ตามร่องรอยแห่งความเป็นมาของพระพุทธเจ้า นี้พระองค์ก็ทรงทราบได้อย่างชัดเจน เป็นผลประจักษ์ในคืนวันนั้น

พอมีชณฺเฒยามนั้นก็บรรลุจุตูปปาตญาณ ทรงพิจารณาเรื่องความเกิดความตายของสัตว์โลกทั่ว ๆ ไปไม่มีประมาณ ก็ทรงทราบตลอดทั่วถึง เช่นเดียวกับพิจารณาความเป็นมาของพระองค์ จนถึงกับท้อพระทัย ในการที่เกิดตายแบกหามทุกข์ตลอดมา ไม่มีสถานที่ใดที่จะปลงวางแห่งความทุกข์ เมื่อมีความเกิดผิด ๆ พลาด ๆ อยู่อย่างนี้แล้ว พระองค์จึงทรงย้อนพระทัยเข้ามาสู่ต้นเหตุอันใหญ่หลวง คือ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารารมณ์เป็นต้น อวิชชาคือความมืดบอดปิดในหัวใจของสัตว์ สังขารก็ผลัดกันให้คิดให้ปรุงในเรื่องในราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นทางเดินของกิเลสอวิชชานั้นไปเรื่อย ๆ จึงพาสัตว์ให้เกิดให้ตายเรื่อย ๆ

พระองค์ทรงพิจารณาย้อนหน้าย้อนหลัง ถึงต้นเหตุแห่งพาสัตว์ให้เกิดตายคืออะไร ก็มาได้ความที่ อวิชชาปจฺจยา ทรงพิจารณาลงที่จุดนั้น เข้าสู่ต้นตอแห่งภพแห่งชาติ แห่งความทุกข์ความทรมานทั้งหลาย ได้ทราบอย่างประจักษ์พระทัย แล้วถอนขึ้นมาบรรดาวิชาที่ครอบงำในพระทัยของพระพุทธเจ้า ได้ถูกถอดถอนขึ้นมาโดยสิ้นเชิง เรียกว่าตรัสรู้ขึ้นมาในขณะนั้น ตัดภพตัดชาติความเกิดแก่เจ็บตายที่เป็นมาแล้วก็จะนับจำนวนไม่ได้ ที่จะเป็นต่อไปนั้นก็แน่นอนว่าสุดสิ้นลงแล้ว ในขณะที่อวิชชาตัวพาให้เกิดให้ตาย ได้ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา

นี่คือพระพุทธเจ้าทรงฝึกฝนอบรมพระองค์ คอยสังเกตสังกาการประพฤติปฏิบัติของพระองค์ เพราะไม่มีครูใดอาจารย์ใดจะมาสอนได้ เป็นลำพังของพระพุทธเจ้าเท่านั้น เพราะพระวิสัยของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์นั้น เวลาตรัสรู้ จะตรัสรู้โดยลำพังพระองค์เองทุก ๆ พระองค์ ไม่มีใครแนะนำสั่งสอนเลย จึงเป็นการยาก

การลำบาก นี่ละการฝึกฝนอบรมพระองค์จนได้เป็นศาสดาขึ้นมาแล้ว ก็ประกาศธรรมที่เป็นความถูกต้องดีงามทั้งฝ่ายเหตุคือการดำเนิน

การดำเนินมีสองประเภท คือ การทำชั่วกับการทำดี ซึ่งให้ผลไม่เหมือนกัน การทำชั่วให้ผลเป็นทุกข์ การทำดีให้ผลเป็นสุข พระองค์เมื่อได้ธรรมที่เลิศเลอนั้นมาแล้ว ก็ทรงนำมาแสดงสั่งสอนสัตว์ทั้งหลายเรื่อยมา นี่เริ่มเป็นครูของโลกแล้ว เป็นครูของมนุษย์และเทวดาอินทร์พรหมทั้งหลายในสามแดนโลกธาตุนี้ พระองค์เป็นครูสอนทั้งหมด นี่เรียกว่าครู

วันครุนั้นคือวันวิสาขบูชา ที่เราทั้งหลายได้กราบไหว้ระลึกถึงท่านเป็นพิธีการถึงขนาดที่ว่าวราชาก็หยุดราชการให้ เปิดโอกาสให้ระลึกถึงบุญถึงคุณของศาสดาซึ่งเป็นวันครูอันเลิศเลอ ให้ได้กราบไหว้บูชาเรื่อยมาจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ นี่เรียกว่าวันครู วันตรัสรู้ของพระพุทธเจ้านั้น คือเป็นวันครูพระองค์หนึ่ง ครูอันเลิศเลอพระองค์ที่สองก็ทรงค้นพบขึ้นมาในขณะตรัสรู้นั้นแหละ นี่ก็เป็นวันครู คือธรรมซึ่งเป็นแนวทางเดินอันเลิศเลอแก่บรรดาสัตว์ทั้งหลาย จะได้เดินตามทางแห่งธรรมที่ทรงสั่งสอนไว้แล้วโดยถูกต้องที่เรียกว่า สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้วด้วยธรรมที่ชอบ ไม่มีอะไรที่จะต้องติได้แล้ว คือธรรมอันเลิศเลอนั้นแล จากนั้นก็ประกาศธรรมสอนโลกต่อไป

บรรดาผู้ที่จะได้รับธรรมในอันดับแรกก็คือสาวกทั้งหลาย ในปัจจุบันนี้ก็มีเด่นอยู่ที่เบญจวัคคีย์ทั้ง ๕ มีพระอัญญาโกณฑิยาญะเป็นต้น ได้บรรลุธรรมเป็นองค์แรกในขณะที่พระองค์ทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรจบลงแล้ว พระอัญญาโกณฑิยาญะก็ได้ดวงตาเห็นธรรม อายสมโต โภณฑุญญสส วิรัช วิตมลั ธมฺมจกฺขุ อุกฺทปาติ ท่านอัญญาโกณฑิยาญะผู้มีอายุผู้เจริญ ได้ดวงตาเห็นธรรมที่ประเสริฐเลิศเลอปราศจากมลทินขึ้นมาแล้ว ในขณะที่ฟังธรรม ธัมมจักกัปปวัตตนสูตรของพระพุทธเจ้า แล้วพระพุทธเจ้าก็ทรงประทานพระโอวาทอนุโมทนาแก่ พระอัญญาโกณฑิยาญะว่า อญฺญาสิ วต โภ โภณฑุญฺโญ อญฺญาสิ วต โภ โภณฑุญฺโญ พระอัญญาโกณฑิยาญะผู้เจริญได้รู้แล้วหนอ ๆ นี่คือสักขีพยานแห่งบรรดาสาวกทั้งหลาย ที่ได้รับธรรมอันเลิศเลอจากครูผู้ล้นโลกสิ้นสงสาร คือศาสดาของเรา

นั่นละวันครูอันดับแรกคือนั้น อันดับต่อมาก็คือวันครูได้แก่พระสงฆ์สาวก นี้ท่านก็เป็นครูของโลกทั่ว ๆ ไป ใครได้กล่าวถึงท่านเป็นสรณะ ระลึกรู้ก็น้อมถึงท่านและปฏิบัติตนให้เป็นไปตามท่านแล้ว ก็เป็นคนดีเป็นลำดับลำดับ ตั้งแต่เป็นกัลยาณปุชชนเป็นคนดี สมบัติผู้ดี แม้มิเลสมืออยู่ภายในใจ ก็มีธรรมเป็นเครื่องประดับรักษาใจ กิริยามารยาทการแสดงออกทุกแง่ทุกมุม ไม่ขวางหูขวางตาผู้มีศีลมีธรรมทั้งหลาย เป็นความสงบเสงี่ยมเรียบร้อย จากนั้นก็สำเร็จผลขึ้นเป็นพระอริยบุคคล เป็นพระโสดาบัน

เป็นพระสภิกษาคาบ่าง เป็นพระอนาคาบ่าง เป็นพระอรหันต์บ่าง เป็นลำดับลำดา นี่คือความสำเร็จของบรรดาบริษัทบริวารสัตว์โลกทั้งหลาย ที่ได้รับการแนะนำพร่ำสอนจากครูใหญ่ของเราคือศาสตราจารย์เอก และพระสงฆ์สาวกที่เป็นสภิกษุของเรา นำมาปฏิบัติ

เพราะฉะนั้นวันครู จึงเป็นวันสำคัญมากของพี่น้องชาวไทยเราทั่วหน้ากัน ยึดวันครูเอกมาตั้งแต่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ สมกับที่เราเป็นลูกชาวพุทธถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ กราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจ สละชีวิตได้ไม่เสียดาย นี่เรียกว่าเป็นลูกศิษย์ที่มีครู ฟังเสียงครู ท่านแนะนำสั่งสอนอย่างไร เพราะครูนั้นไม่มีความอิจฉาพยาบาท ซึ่งดีซึ่งเด่นอะไรกับลูกศิษย์ลูกหา เหมือนพ่อแม่กับบุตรทั้งหลาย บุตรของพ่อแม่แต่ละคนๆ จะมีความรู้สูงต่ำประการใด มีศถาบรรดาศักดิ์ ศฤงคารบริวารมากน้อยเพียงไร พ่อแม่จะมีความยินดีอนุโมทนาสาธุการไปตลอด ไม่มีคำว่าอิจฉาทาร้อน ซึ่งดีซึ่งเด่นกันระหว่างพ่อแม่กับลูก มีแต่อนุโมทนาโดยลำดับลำดาไปอย่างนั้น

ที่นี้ลูกศิษย์กับครูเรา ก็ขอให้ปฏิบัติตามนั้น ให้ฟังเสียงครูเรา อย่าทำแบบไม่มีแบบมีฉบับ ไม่มีครูมีอาจารย์ ไม่มีหลักเกณฑ์เป็นเครื่องยึดเครื่องเกาะเครื่องดำเนิน จะทำให้เสียคน ตามธรรมดาของฝ่ายช้วนั้น จะมีครูสอนไม่มีครูสอนไม่สำคัญ มันมีอยู่กับใจของหัวใจสัตว์โลกทุกดวงใจไปแล้ว อันนั้นคืออะไร ท่านให้ชื่อว่ากิเลส คำว่ากิเลสคือความเศร้าหมองมืดตื้อ ติดอยู่กับหัวใจ ทำจิตใจให้เศร้าหมองมืดตื้อ ระลึกถึงบุญถึงบาป ถึงดีถึงชั่วอะไรไม่ได้เลย นอกจากมีแต่ความทะเยอทะยานอยาก

ทางตาอยากดู ทางหูอยากฟัง ทางปากทางลิ้นก็อยากดูอยากกินอยากใช้ออยากสอย ไม่มีอะไรพอ ดูๆ ทั้งวันก็ดูได้ ฟังทั้งวันฟังได้ ตมกลิ่นที่หอมๆ ซึ่งเป็นที่ชอบใจ ชอบใจ ตมทั้งวันก็ได้ เดินไปยังเอามาตมที่จมูกก็ได้ ทุกอย่างขึ้นชื่อว่ากิเลสแล้ว จะไม่มีคำว่าอิมพอ ดึงลากสัตว์โลกไปตลอดเวลา อย่างนี้ท่านให้ชื่อว่ากิเลส กิเลสนี้เป็นอารมณ์ผลักดันจิตใจของสัตว์โลก เพราะกิเลสก็ดี ธรรมก็ดี เกิดและอยู่ที่หัวใจของโลกของสัตว์ทั่วๆ ไปด้วยกัน ไม่มีที่เกิดของกิเลสและธรรม นอกจากใจของสัตว์โลกอย่างเดียว ที่อยู่ที่อยู่ที่นั่น ส่วนภายนอกนั้น ไม่ใช่สถานที่เกิดที่อยู่ของกิเลสและธรรม

กิเลสและธรรมแท้เกิดที่ใจ อยู่ที่ใจ แสดงตัวออกมาจากใจ แต่อารมณ์ของกิเลส นั้น แสดงอารมณ์เป็นความต่ำทรามลงไปเป็นลำดับลำดา ที่จะแสดงตัวให้สูงขึ้น ไม่มีในสกุลกิเลส ผิดกับธรรมเป็นไหนๆ ธรรมก็เกิดที่ใจนั้นแล แต่เป็นอารมณ์ที่ชักชวนจิตใจให้คิดให้อ่าน ให้มีความดูดีดีในทางด้านศีลด้านธรรม ประกอบบำเพ็ญคุณงามความดีในแง่ต่างๆ เป็นความรู้สึกนึกคิดออกมาจากใจ นี่เรียกว่าธรรม แสดงตัวออกมาจากหัวใจของผู้นั้น

เมื่อเราเดินไปตามธรรม ธรรมก็จะพาก้าวเดินในความดีทั้งหลาย ความดีก็จะเพิ่มพูนขึ้นไปโดยลำดับ จนปรากฏอย่างเด่นชัดจากตัวเองไปแล้วก็สัมผัสสัมพันธ์กับตา กับหูกับใจผู้อื่นว่า คนนั้นหญิงนั้นเป็นคนดี หญิงคนนั้นเป็นคนดี คนนั้นน่ารักคนนั้นดี นำกราบไหว้บูชา มองเห็นกันเป็นความดีซาบซึ้งถึงใจแล้ว จากความดีของผู้มีธรรม บำเพ็ญภายในจิตใจ ผิดกันกับกิเลสเป็นไหน ๆ กิเลสนี้เมื่อแสดงออกมา ก็เป็นที่ไม่พึงใจแล้วสำหรับคนอื่น แต่พอใจสำหรับผู้แสดง เช่น ความโลภ ใครโลภได้ด้วยด้วยกัน แต่คนอื่นจะมาโลภเอาของเรา เราไม่ชอบ ให้เราโลภเอาของคนอื่นนั้นชอบ นี่เป็นอารมณ์ของกิเลส แสดงอารมณ์ออกเป็นความโลภ ความอยาก ความทะเยอทะยาน ได้ไม่พอกินไม่พอ ใช้ไม่พอ อยู่ไม่พอ

ไม่มีอะไรพอสำหรับกิเลส นี่เป็นอารมณ์ของกิเลส ผลักดันจิตใจของสัตว์โลก ให้ติดให้เดินไปตามมัน ถ้าไม่มีธรรมเป็นเครื่องยับยั้งไว้แล้ว โลกนี้เสียคนได้ทั้งนั้น เท่าที่มีพอเป็นพอไปกันอยู่ก็ เพราะมีธรรมแทรกอยู่ภายในตัว เรียกว่า มีเบรคห้ามล้อไม่ให้กิเลสทำอย่างผาดโผนโจนทะยานจนเป็นฟืนเป็นไฟ เผาทั้งตัวเองและผู้อื่นอย่างเปิดเผยเกินไป ธรรมยับยั้งเอาไว้ คนเราจึงอยู่ด้วยกันได้ พอสงบบ้าง ถึงไม่ไว้ใจกันนักก็พอมีที่หลบซ่อนเพราะความดีคนดียังมี เราหลีกเลี่ยงคนไม่ดี มหาคนดียังได้

นี่เป็นเรื่องอารมณ์ของกิเลส มันไม่พอ กรุณาทราบตามนี้ คำว่ากิเลสและธรรมอย่าไปหาทางอื่นทางใดไม่มี ธรรมก็ดี กิเลสก็ดี ต้นไม้ ภูเขา ดิน ฟ้า อากาศ ท้องฟ้า มหาสมุทร ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ธรรม กิเลสแท้เกิดขึ้นภายในใจอย่างที่อยู่ภายในใจ ธรรมแท้ก็เกิดที่ภายในใจ ผลที่จะได้รับจากกิเลสกับธรรมแสดงตัวขึ้นมาหรือทำงานของมันนั้น เป็นผลแห่งความทุกข์ เป็นผลแห่งความสุข เป็นผลแห่งความทุกข์นั้น เกิดจากกิเลสสร้างแต่กองทุกข์หลอกโลก ให้มีความรื่นเริงบันเทิงเพียงประเดี๋ยวประด๋าว เหมือนกับเหยื่อล่อปลาที่ปลายเบ็ดนั่นเอง

หากมีแต่เบ็ดล้วน ๆ ปลาก็ไม่ติดเบ็ด จึงต้องมีเหยื่อล่อเอาไว้เล็ก ๆ น้อย ๆ พอปลาตัวไหนลืมหิวตัวเชื่อเข้าเข้าไปจับเบ็ดจับเหยื่อในปลายเบ็ดนั้น ก็ถูกเบ็ดตวัดเลือดสาด ที่นี้ความอร่อยหรือเหยื่อล่อที่ว่ามีความดีความดี หมดความหมายทันที มีตั้งแต่ความทุกข์ความเดือดร้อนเลือดเต็มปาก นี่เพราะความลืมหิว หลงไปตามเหยื่อล่อของเขา

ที่นี้กิเลสก็เหมือนกันมีล่อตลอดเวลาล่อสัตว์โลกนั้นแหละ ทางตาก็เพลินดูไม่หยุดไม่ยั้ง ไม่คำนึงถึงการดูนี้มีความได้ความเสียประการใดบ้าง การเห็นการได้ยิน ได้ฟัง การประพฤติดูทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่คำนึงถึงความผิดถูกชั่วดีประการใดเลย เป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ แล้วมีแต่ผลลึกลับให้ปั่นไปข้างหน้า นี้เรียกเหยื่อล่อ เอาความหวังตั้งเอาไว้ เราหวังอย่างนั้น เราหวังอย่างนี้ หวังไปตรงไหนก็มีเหยื่อล่อไปเพียงเล็กน้อย ๆ

ผลที่ได้มาก็คือความผิดหวัง ๆ นี่เรียกว่าติดปลายเบ็ดของกิเลสแล้ว โลกเป็นอย่างไร นี่ละท่านว่ากิเลส ให้ท่านทั้งหลายทราบเสีย อย่าพากันไปหากิเลสที่ไหน ๆ

เราเป็นชาวพุทธ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ใจ สอนโลกสอนลงที่ใจ เราเป็นผู้ได้ยินได้ฟัง ก็ให้เข้าถึงใจ การปฏิบัติตัวเองเพื่อแก้ไขตัดแปลงก็ให้ปฏิบัติที่ใจเป็นสำคัญ ที่เข้าใจแล้วว่าผิดว่าถูกประการใด ให้แก้ไขตัดแปลงไปตามนั้น ดำเนินตัวเองในทางที่ถูกที่ดีไป นี่เรียกว่าอารมณ์ของกิเลส ความโกรธก็เป็นเรื่องของกิเลส เขามาโกรธเราไม่ได้

เรื่องกิเลสต้องเข้าตัวเสมอ แต่เราโกรธเขา โกรธได้วันยังค่ำ ฆ่าเขาให้พินาศฉิบหาย ก็ฆ่าได้ตลอดไปเลย นี่คืออารมณ์ของกิเลส แต่เขาจะมาฆ่าเราไม่ได้ มาดูมาดำตินินทาไม่ได้กิเลสมีแต่ความชอบยอปอแป้นอย่างเดียว ความจริงไม่มี ท่านเรียกว่ากิเลส มีความมืดดำอยู่ภายในจิตใจ หลอกสัตว์โลกด้วยความฉลาดแหลมคมของมันเอง โลกผู้โง่เขลาเบาปัญญา จึงติดเบ็ดของกิเลสไปเรื่อย ๆ นี่คืออารมณ์ของกิเลสเกิดที่ใจ แสดงตัวออกไป ก็เพื่อเป็นผลแห่งทุกขขึ้นมาสู่เราผู้หลงตามมัน ความโลภ ความโกรธ ความหลง ก็ยิ่งครอบงำไว้แล้วเป็นพื้นฐานประจำเลย

ราคะตัณหาก็ก็นั่นเหมือนกัน นี่คือกิเลส ราคะตัณหา ๆ คือความอยากความทะเยอทะยาน ความรักความใคร่ ไกลชิดติดพันกันระหว่างหญิงกับชาย ทั้งสัตว์ทั้งบุคคลไม่เว้น มีอยู่กับหัวใจของทุกสัตว์ทุกบุคคล แต่สัตว์โลกเขาไม่มีธรรม คือสัตว์เดรัจฉานเขาไม่มีธรรม ไม่มีศาสนา จึงปล่อยให้ไปตามสภาพของสัตว์โลก ส่วนมนุษย์เรานี้มีศาสนาเป็นเครื่องดำเนิน เราจึงควรระลึกเสมอว่า อารมณ์ประเภทนี้เป็นกิเลส

กิเลสนี้เมื่อเราละมันไม่ได้ ก็ให้อยู่ในกรอบแห่งศีลแห่งธรรม เอาศีลธรรมเข้ามาบังคับเอาไว้ อย่าให้มันเลยเถิดแห่งศีลแห่งธรรมออกไป จะสร้างไฟสร้างไฟเผาไหม้ทั้งตัวเองและครอบครัว ผัวเมียลูกเต้าหลานเหลนเผากันได้ทั้งบ้านทั้งเมือง เพราะราคะตัณหานี้เหมือนไฟได้เชื้อ เสาะแสวงหาเชื้อตลอดเวลา ได้มาเท่าไรไม่พอ ๆ มีแต่ความรักใคร่ใกล้ชิด อยู่ด้วยกันไม่กี่วันก็คืน ก็เบื่อหน่ายแล้วกับหญิงคนนี้ กับเมียคนนี้ เบื่อหน่ายแล้วกับผัวคนนี้ แล้วไปหาไอ้หนูมาใหม่ หาไอ้หนูมาใหม่ มาสองสามวัน เบื่อหน่ายแล้ว ๆ นี่คืออารมณ์ของกิเลส กินไม่หยุดไม่ถอย หิวไม่หยุดไม่ถอย

จะหามาให้บำรุงบำเรอสักก็ร้อยก็พันคน ก็ยิ่งแสดงความรุนแรงแห่งความหิวโหยมากขึ้น เหมือนไฟได้เชื้อ ๆ ไฟใส่เข้าไป ไฟจะดับลงด้วยเชื้อไม่มีเลย ต้องแสดงเปลวขึ้นเต็มที่ จากเชื้อของไฟที่มีมากน้อยนั้นแล แต่จะให้ไฟนี้ดับเพราะเชื้อมีมาก ไม่มี นี่จะให้กิเลสเหล่านี้ดับหรือสงบหรือดับลงไป เพราะการส่งเสริมมันด้วยการมีผัวมาก ๆ มีเมียมาก ๆ มีความรื่นเริงบันเทิงมาก ๆ ชมหญิงชมชายไปมาก ๆ นี่ก็เท่ากับเสาะ

แสวงหาเชื้อไฟ ได้มามากน้อยก็มาเผาตัวเอง แล้วก็มาเผาหัวอกของกันและกันคือสามมี
ก็ดี ภรรยาที่ดี นี่ต่างคนต่างมีหัวใจ โลกถือกันเป็นอย่างมาก

ไม่มีอะไรจะถือยิ่งกว่าระหว่างสามภรรยาถือกัน รักกันฝากเป็นฝากตายต่อกัน
เพราะฉะนั้นความระแวงแคลงใจจึงมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าต่างฝ่ายต่างมีความเป็นธรรม
เรียนธรรมปฏิบัติธรรมตามที่ท่านสอนไว้เรียบร้อยแล้ว ต้องเป็นผู้มีขอบเขตมีหลักมี
เกณฑ์ มีศีลธรรมเป็นเครื่องบังคับ เช่นเรามีครอบครัวแล้ว ถือว่านี่คือขอบเขตของเรา
ไม่ให้เลยขอบเขตอันนี้ไปเป็นผัวสองเมียสามไป นี้เรียกว่าเลยขอบเขต ให้อยู่ในกรอบ
แห่งเขตของศีลธรรมนี้ ดังที่ท่านแสดงไว้ว่า กาเมสุ มิจจาจาร ไม่ให้ล่วงล้ำเขตแดน
ของชายอื่นหญิงอื่น ลูกหลานของใครก็ตาม ซึ่งเขาเป็นเจ้าของหรือเขามีเจ้าของ ให้นินดี
ในสิ่งที่มีอยู่ของตนนี้เท่านั้น

ต่างคนให้ปฏิบัติอย่างนี้ สำหรับผู้มีศีลมีธรรม จะได้มีความสงบร่มเย็น ตัวเองก็
ไม่เดือดร้อนวุ่นวาย เพราะไม่ไปก่อความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ใ้คนใกล้เคียงของตน
เช่น คู่เคียงของเรานั้นแหละที่จะได้รับความเดือดร้อนก่อนคนอื่นใด เช่น สามมีไป
ประพฤติตัวเหลวแหลกแหวกแนว หรือขโมยไปนิดๆ หน่อยๆ นั้นแหละคือเริ่มก่อไฟ
ขึ้นมาแล้ว ที่นี้อีกฝ่ายหนึ่งคือภรรยาที่อยู่ในบ้านนั้น จะเกิดความเดือดร้อนวุ่นวายไป
ขนาดไหน

สมบัติเงินทองข้าวของเรือกสวนไร่นา ตึกรามบ้านช่องมีก็หลัง ไม่ได้มี
ความหมายอะไรเลย ไฟอันนี้เผาขาดสะบั้นพังไปเป็นเถ้าเป็นถ่านไปหมด ไฟแห่งการ
ทำลายจิตใจกัน โดยฝ่ายหนึ่งไปเสาะแสวงหาผู้หญิงคนหนึ่งคนใดก็ตาม ไปหาผู้ชายคน
ใดก็ตาม นี่คือเสาะแสวงหาเชื้อไฟมาเผาหัวอกของกันและกัน ที่นี้สิ่งทั้งหลายที่อุตสาหะ
พยายามตะเกียกตะกายหามา ได้มากได้น้อยถูกไฟตัวนี้เผาแหลกหมด ครอบครัวนั้นจะ
หาความสุขไม่ได้เลย มีตั้งแต่ไฟเผาหัวอก จะเป็นฝ่ายหญิงก็ตาม ฝ่ายชายก็ตาม มีแต่
ไปเผาหัวอก หาความสุขที่ไหน

นี่ละการดิ้นรนกระวนกระวายไปตามกิเลสมันย้อนหลังคืนมาเผาเรา โดยผลของ
มันนั่นแล ธรรมท่านจึงสอนให้มีหลักมีเกณฑ์ อย่าง กาเมสุ มิจจาจาร นี่ก็คือธรรมเอก
ของพระพุทธเจ้าที่มาสอนพวกเราทั้งหลาย ที่ละยังไม่ได้ ให้อยู่ในกรอบแห่งความพอ
ดิบพอดี สามมีก็เป็นสุข ภรรยาก็อบอุ่น เราได้ที่พึ่งที่ฝากเป็นฝากตายแล้ว ทั้งสองฝ่าย
ต่างคนต่างทำมาหาเลี้ยงชีพโดยความไม่ระแวงแคลงใจซึ่งกันและกัน สมบัติได้มาก
น้อยเพียงไร มาเป็นอวัยวะเดียวกัน เชื่อมโยงเฉลี่ยเผื่อแผ่ถึงกันหมด เป็นความสุขมาก
ยิ่งกว่ามหาเศรษฐีที่มีเมียเป็นร้อยๆ มากมายเป็นไหนๆ

นี่จะให้พากันจำ ความสุขจริงๆ นั้น ขอให้ศีลธรรมเป็นพื้นฐาน ถ้าไม่มีศีลธรรมเป็นพื้นฐาน คือความพอดิบพอดี ความผิดถูกประการใด ผู้มีศีลธรรมต้องรับทราบตัวเองเสมอ ปิดเป่าออกไปอันใดที่ไม่ดี จะเป็นไฟเผาตัวเองแก่ไป นี่ละผู้นี้แลเป็นผู้ทรงความสุข เราอย่าเข้าใจว่า การมีเงินมีทองข้าวของมากมาย บริษัทบริวารมาก ถ้าเราไม่มีศีลธรรมแล้ว เป็นไฟได้ทั้งนั้น แต่ถ้ามีศีลมีธรรมแล้ว ภายนอกก็เย็นใจ ภายในก็ดีด้วยกัน เรียกว่าข้างนอกก็สมบูรณ์ ภายในก็สมบูรณ์ด้วยศีลด้วยธรรม ผู้นี้มีความสุขทั้งอาศัยสมบัติภายนอก ทั้งอาศัยสมบัติภายใน คือบุญกุศลหล่อเลี้ยงจิตใจของตน นี่เรียกว่าเป็นผู้มีความสุข สุขุขทุกข์อย่าไปหาที่ไหน ให้ถือรากฐานอันใหญ่หลวง ภายในใจของเรา

ใจนี้เป็นสถานที่รับรองทั้งความสุขและความทุกข์ เต็มสัตว์ทั้งหลายทุกถ้วนหน้ากัน แต่โลกไม่ได้มองดูความสุขความทุกข์ที่บีบบีบไฟในหัวใจของตนนี้เลย ติดตั้งแต่ภายนอก เพราะกิเลสมันไม่ให้มาดูภายใน ที่มันก่อไฟเผาโลกมันให้ส่งไปข้างนอก หลอกลงไปข้างนอกให้ติดให้ตื่น ไฟที่เผาในหัวของมันไม่ให้ดู เราจึงหลงไปตามมัน ตื่นแต่เงา ตะครุบตามเงา ตัวจริงที่เผาในหัวของมันไม่ให้มอง ไม่ให้ดู โลกทั้งหลายจึงไม่มีทางย้อนหลังมาดูตัวเอง ให้รู้ความผิดถูกชั่วดีและความทุกข์ความชั่วของตัวเองได้ เพราะเรื่องกิเลสมันแหลมคม

จึงต้องมีธรรม เป็นเครื่องกำกับรักษา กิเลสมีอยู่ในหัวใจเรา ธรรมเครื่องกำกับรักษา ชำระกิเลสให้สงบตัวลงไป และให้มุดมอดลงไป ให้พออยู่ได้ก็มีอยู่ด้วยกันภายในใจของเรา จึงขอให้ธรรมนี้เข้าไปปฏิบัติตนเอง เวลานี้ชาวพุทธเรารู้สึกว่า เห็นทางศาสนาที่เดียว หลวงตาขอพูดเป็นคำสัตย์คำจริง จะว่าเป็นภาษาขวานผ่าซาก หรือดูดำว่ากล่าวอะไร ก็แล้วแต่ใครจะพิจารณา แต่หลวงตาไม่มีเจตนาอย่างนั้น การปฏิบัติตัวเองก็มีเจตนาต่อธรรมล้วนๆ ผลได้มาก็ได้มาตามความสัตย์ความจริง เอาจริงเอาจริง เวลามาสอนโลกก็ต้องสอนตามความสัตย์ความจริง

สิ่งหลอกลงตมตุนประจบประแจงเลียแข้งเลียขานั้น ไม่ใช่ภาษาของธรรม ภาษาของกิเลสทั้งนั้น เห็นกันประจบประแจงเลียแข้งเลียขา ควรจะแสดงยังไง ให้อีกฝ่ายหนึ่งพอใจๆ แสดงได้ทั้งนั้น ง่ายนิดเดียว แต่ไว้ใจกันไม่ได้คือภาษาของกิเลส แต่ภาษาของธรรม เราจะเรียกว่าขวานผ่าซากก็ไม่ผิด แต่ไม่ได้ผ่าหัวใจของผู้ใด ให้ล้มจมเสียหายไป เพราะขวานผ่าซากแห่งธรรมเลย สอนตามความสัตย์ความจริง ผิดบอกว่าผิด ถูกบอกว่าถูก เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว ผู้ฟังเพื่อความเป็นธรรมก็ยึดเอาไปเป็นข้อปฏิบัติ ก็เป็นอรรถเป็นธรรมเรื่อยๆ ไป นี่เรียกว่าธรรม การปฏิบัติก็เพื่อธรรมล้วนๆ รู้เห็นขึ้นมาก็เป็นธรรมล้วนๆ การแนะนำสั่งสอนคนอื่น เราปฏิบัติมาอย่างไร ก็สั่งสอน

แบบที่เราปฏิบัติ และได้ผลเป็นที่พอใจมาแล้วอย่างนั้น นี่เรียกว่าธรรม วันนี้ได้พูดถึง เรื่องครูเรื่องอาจารย์ ให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ แต่การเทศน์นี้มีหลงหน้าหลงหลัง วกวน ไปมา ก็ขอร้องจากท่านผู้ฟังทั้งหลายด้วย

เพราะเดี๋ยวนี้ไม่เหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนเทศน์สะดวงสบาย เวลานี้วกวน ความจำเสื่อมมากทีเดียว เทศน์วกวนไปมา นี่ก็หลงทิศหลงแดนไปแล้ว ไม่ทราบวาทะเทศน์เรื่องอะไร แล้วก็หลงแล้วตั้งใหม่ หลงไปตั้งใหม่ นี่เป็นอย่างนั้นละ แต่ก็ทนเอา เมื่อพอเทศน์ได้ก็เทศน์ ให้บรรดาลูกหลานทั้งหลายได้ฟัง เพื่อเป็นคติเครื่องเตือนใจ

วันนี้เป็นวันมหามงคลแก่ท่านทั้งหลาย ซึ่งเป็นครูเป็นลำดับลำดามา พ่อแม่ก็เป็นพ่อเป็นแม่เป็นครูของเด็กแล้ว เข้าไปสู่โรงเรียน ก็มีครูมีอาจารย์เป็นชั้นๆ จนถึงชั้นดอกเตอร์สูงสุดในสมมุติของโลก ก็มีครูมีอาจารย์แนะนำสั่งสอน เมื่อได้มาแล้ว ก็ให้มาปฏิบัติตนตามหลักวิชาที่เรียนมา ให้เป็นคติตัวอย่างแก่ผู้น้อยด้วยดี อย่าทำให้เป็นที่ระแวงแคลงใจ เมื่อผู้ใหญ่คือตัวแบบพิมพ์ได้แก่ครูแก่อาจารย์ทำตัวไม่ดี เป็นที่ดูถูกเหยียดหยามของเด็กของผู้มาศึกษา เขาไม่เคารพนับถือนี้แสดงว่า เสียดีไปมาก ขนาดไหน เราเป็นขนาดอาจารย์ของลูกศิษย์ลูกหา เขายังไม่กราบไหว้บูชา แสดงว่าเขา ดึกว่าเรา เขาไม่ทำในสิ่งที่ครูอาจารย์ทำที่น่าตาห็นนั้น แต่อาจารย์ทำได้ อย่าให้มี ในหลักเกณฑ์อันใหญ่หลวง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองตามระบอบแห่งธรรมแล้ว ขอให้ปฏิบัติตนให้เป็นคนดี

เป็นครูเป็นอาจารย์ไปสอนในสถานที่ใด ต้องดูตัวเสมอ เราต้องเป็นอาจารย์ สอนเราดีบดียี่สิบร้อยแล้วไปสอนลูกศิษย์ลูกหา ก็ไม่ระแวงแคลงใจ ย่อมสอนถูกทาง ไปเช่นเดียวกับเราเรียนมา และปฏิบัติตัวถูกทาง เป็นคนดี เป็นครูเป็นอาจารย์ที่ดี แล้วไปสอนลูกศิษย์ลูกหา เขาเคารพ คนเราเมื่อเคารพ เมื่อลงใจเชื่อถือกันแล้ว ย่อมรับหมดนะ จะสอนอะไรๆ ยอมรับทั้งนั้น ด้วยความลงใจ ถ้าไม่ลงใจนี้ เอวี่ชานอกโลก ไหนมาสอนก็ไม่ยอมรับ มันอยู่ที่ใจ ใจเป็นของสำคัญ ที่จะยอมรับได้หรือไม่ได้

นี่เราเป็นครูเป็นอาจารย์ สอนลูกศิษย์ลูกหาทั้งวิชาความรู้ ทั้งการประพฤติเนื้อ ประพฤติตัวทุกสิ่งทุกอย่าง ต้องเป็นครูเขาตลอดไป เป็นคติตัวอย่างอันดีงาม การประพฤติเนื้อประพฤติตัวของเราก็เป็นแบบพิมพ์หนึ่ง ความรู้วิชาที่เรียนมาก็เป็นแบบพิมพ์แต่ละอย่างๆ ให้เขาได้รับของดีจากครูจากอาจารย์ไป จนกระทั่งเขาตั้งเนื้อ ตั้งตัวได้ เขาจะไม่ลืมนบุญลืมนคุณของครูของอาจารย์นี้เลย จะระลึกถึงบุญถึงคุณกราบ ไหว้บูชาถึงวันตาย นี่เพราะความลงกันด้วยจิตด้วยใจ จากความดีทั้งหลายที่มา ประสานกัน แต่ความชั่วนั้นไม่ว่าใคร ไม่เข้าใกล้ชิตสนิทสนม

จึงขอให้พากันนำธรรมนี้ไปปฏิบัติเป็นคติตัวอย่าง พรา้สอนตนเอง ก่อนที่จะไปพรา้สอนผู้อื่น หรือลูกศิษย์ลูกหาให้พรา้สอนตนเอง ให้เป็นความดีงามเสียก่อน แล้วก็แนะนำสั่งสอนผู้ใด วิชาความรู้นี้ก็เบิกกว้างออกไปๆ เพราะมีคนยอมรับนับถือ แล้วปฏิบัติตามผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากความดีของเราที่เป็นแบบพิมพ์ ก็ดีไปเรื่อย ๆ นี่ละคำว่าดี ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของเรา ไม่ใช่ดีแต่เราเรียนวิชามา เรียนอะไรมาก็ตาม ถ้าความประพฤติของเราไม่รับกันแล้ว ไม่ใช่ทำทั้งนั้น แม้ที่สุดเราเรียนธรรมของพระพุทธเจ้า เรียนจบพระไตรปิฎก ก็มีตั้งแต่ความจำ การประพฤติตัวดีเพื่ออรรถเพื่อธรรมที่เราเรียนมาไม่มี ก็เลยกลายเป็นนกขุนทองไป กิเลสตัวเดียวไม่ถลอกปอกเปิก

เรียนความรู้มากเพียงไรทั้งๆ ที่ธรรมท่านสอนเพื่อให้ละให้ถอน ในสิ่งไม่ดีงามทั้งหลาย เราฟังเราเรียนมาแล้วไม่สนใจปฏิบัติตาม มาเยอหยิ่งจองหอง ว่าเราเรียนรู้มีความรู้ชั้นสูงสอบได้ชั้นนั้นชั้นนี้ เสกสรรตัวเป็นบัณฑิตนักปราชญ์ป่าๆ ถิ่นๆ ขึ้นมาก็เลิสตัวเดียวไม่ได้ถลอกปอกเปิก ดีไม่ดีสั่งสมความมีทิฐิมานะ ความเยอหยิ่งจองหองขึ้นเต็มหัวใจ ความรู้ประเภทนั้นเป็นขุขี้ไม่ไผ่ เกิดขึ้นมาแล้วฆ่าตัวเอง ขุขี้ไม่ไผ่เกิดขึ้นมาแล้ว ฆ่าแม่ของตัว ความรู้ของคนพาลสันดานหยาบไม่สนใจในความจริงคือธรรมแล้ว เรียนมามากน้อยเพียงไร ก็เป็นการฆ่าตัวเองไปโดยลำดับ เรียกว่าความรู้ขุขี้ไม่ไผ่ไม่เกิดประโยชน์อะไร ความจำก็กลายเป็นนกขุนทอง ไม่เกิดประโยชน์อีกเช่นเดียวกันแล้วเป็นหนอนแทะกระดาษไม่เกิดประโยชน์ ตามเจตนาที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนธรรมแก่โลกเลย

พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนธรรมแก่โลก สั่งสอนด้วยพระเมตตาล้วนๆ เอาความสัตย์ความจริงมาสั่งสอน จากที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญ และรู้เห็นมาอย่างเต็มพระทัยแล้วมาสอนโลก แต่โลกไม่ยอมรับ อ่านพอเป็นพิธี มีหน้าซำยังเอาความรู้วิชาจากทางศาสนาไปประดับตัวเอง ประดับสถานที่ทุกสิ่งทุกอย่างกลายเป็นเรื่องเขาเป็นบัณฑิตนักปราชญ์เรียนได้ชั้นนั้นชั้นนี้ แต่ความเหลวแหลกแนว ไม่มีใครกินเจ้าคัมภีร์ไบเบิล่านั้นเลย อย่างนี้ไม่ถูกไม่ดี เรียนมาเฉยๆ ไม่ปฏิบัติตาม ยิ่งหลักพุทธศาสนา เรียนมาแล้วปฏิบัติให้เป็นคติตัวอย่าง อย่างสนิทใจของตัวเอง และให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่น โดยที่ความพอใจจับใจจากเราเป็นสำคัญ นี่ละที่เรียกว่าวิชา

วิชาทางโลกก็เหมือนกัน การเรียนเรียนได้ทุกคน ไปเรียนที่ไหนๆ ก็เรียนเพื่อจำมันจำได้ทั้งนั้นละ เรียนมามากน้อยตั้งชื่อตั้งนามขึ้นไป ชั้นไหนขึ้นได้ฟากจรวดดาวเทียมก็ได้ เพราะคนตั้งขึ้นมาเอง แต่ความประพฤติรับกันหรือไม่ ถ้าความประพฤติไม่ดี เหลวแหลกแนว ความรู้วิชาเหนือโลกก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ไม่มีใครยอมรับ ตัวเองก็จมอยู่ในความชั่วของตัวเอง ที่ฝ่าฝืนและแก้ไขตัดแปลงความชั่วของ

ตัวเองไม่ได้ ความซึ้งก็เหยียบย่ำทำลายนักวิชาการนั้นแหละ ให้แหลกเหลวไปหมด ไปที่ไหนเขาถูกเหยียดหยามอย่างน้อยก็ซิบ ๆ ซับ ๆ เป็นยังงี้คนนี่ เรียนมาไม่สมภูมิของตัวเอง เรียนมาก็คือหลักวิชาที่จะบุกเบิกในสิ่งที่ตึบตันทั้งหลายที่เราไม่รู้ ให้มีหน้าที่การงานซึ่งเราเรียนมานี้ เปิดเผยออก เปิดออก เรามีการมีงาน เรียนมามากมาน้อย เอามาประกอบหน้าที่การงานในบ้านในเรือนของเรา ก็เป็นผลเป็นประโยชน์

ตัวของเราก็คือเป็นหลักโดยธรรมชาติ มีธรรมเป็นเครื่องกำกับรักษา เรียนมามากเท่าไรยังเป็นที่ยศพนับถือของผู้น้อย ไม่ใช่เรียนมามากแล้วมาเย่อหยิ่งจองหองพองตัว อย่างนี้ไม่มีใครเคารพนับถือ ยิ่งผู้ดีทั้งหลายแล้วท่านเอือมระอามากที่สุด ที่คนมีแต่ความจำเป็นนอกขุนทอง เรียนมาแล้วมาอ้อมาอวด ลม ๆ แล้ง ๆ ไม่มีใครเคารพนับถือ บ้านเมืองจะเจริญก็เจริญด้วยภาคปฏิบัติ ไม่ใช่ภาคที่เรียนมาแล้ว อยู่เฉย ๆ แล้วก็ยกยอปอขึ้นตัวเองขึ้นมาเป็นคนดีคนดีอย่างนี้ไม่ได้ ต้องมีความประพฤติติดแนบกันมาเฉพาะอย่างยิ่งก็คือศีลธรรม

ศีลธรรมจะปราศจากไม่ได้ ไม่ว่าวิชาความรู้แขนงใดที่ใด ต้องมีศีลธรรมเข้าประจำ สติธรรมความระลึกตัวเสมอ ว่าเราเป็นคนชั้นใดภูมิใด ฐานะอย่างไรบ้าง วิชาความรู้เรามีมากน้อยเพียงไร สติจับเข้าไปให้รู้ตัวเสมอ อย่าลืมนั่น ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญเหตุผลต้นปลายที่จะนำวิชาความรู้ และการปฏิบัติตัวออกแสดงต่อส่วนรวม เราก็นำออกมาด้วยปัญญาธรรม เราก็คือคนดี วิชาความรู้ที่เรียนมาก็มาประดับโลกสงสาร ให้มีความอ่อนหนาผ่องใสขึ้นมา ได้จากความรู้ของเราที่นำมาทำประโยชน์ได้สมมักสมหมาย นี่เรื่องผลจริง ๆ จะอยู่กับธรรมเป็นเครื่องแทรกนะ ถ้าไม่มีธรรมแล้วจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย

ขอให้พี่น้องทั้งหลายทราบเอาไว้ มีตั้งแต่ความรู้ทางโลกล้วน ๆ มันเป็นความรู้ของกิเลส เราเรียนมามากมาน้อย กิเลสไม่ได้เบาบางนะ ถ้าไม่มีธรรมเข้ากำจัดตัดค้ำเอาไว้แล้ว กิเลสยิ่งพาให้พองตัวมากขึ้น ทำคนให้เสียจนกระทั่งถึงหมดค่าหมดราคาได้ เพราะกิเลสเข้าเหยียบย่ำทำลาย โดยที่เราไม่รู้ว่ามีกิเลส หรือกิเลสเข้าไปช่วยเหยียบย่ำทำลาย เราไม่รู้ เพราะเราลืมนั่น ถ้ามีธรรมแทรกเข้ามาแล้ว การคิดอย่างนั้น การทำอย่างนี้ ผิดหรือถูก เมื่อว่าผิดแล้วแก้ไขทันที ทำตัวให้เป็นคนดี ด้วยศีลด้วยธรรม ด้วยความถูกต้องดีงาม เราก็คือคนดี จนกลายเป็นนิสัยขึ้นมา อยู่ที่ไหนก็ระมัดระวังความซึ้งทั้งหลาย แล้วสั่งสมความดีขึ้นมาภายในจิตใจของเรา เราก็คือคนดี เป็นคนดีจนติดนิสัย คนใดเข้ามาเกี่ยวข้องกับคนดี ย่อมมีความซึ้งซาบกันทันทีทันใด เป็นลำดับลำดับ

คนดีไปไหนไม่จี๊ดจาง คนดีไปไหนไม่ครีไม่ล้ำสมัย แต่คนชั่วนี้เรียนวิชามาจรดเมฆนี้เป็นไฟทั้งนั้นไม่มีใครเคารพ แต่คนดีนี้มีความรู้มากน้อยเขาเคารพนับถือ ทาง

ฆราวาสทางโลกเป็นอย่างนั้น ทางพระก็เหมือนกัน พระจะเป็นอายุพรรษามากขนาดไหน เรียนวิชาความรู้ได้มากขนาดไหน เป็นสมภารเจ้าวัดเป็นถึงชั้นพระครูใบฎีกา ถึงพระครู ถึงเจ้าฟ้าเจ้าคุณ ถึงสมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ลม ๆ แล้ง ๆ ความดีไม่มี แล้วใครจะไปเคารพ ไม่มีใครเคารพ ถ้าการปฏิบัตินอกเหนือหรือข้ามเกินจากธรรมจากวินัยของตัวไปเสีย ไม่มีใครเคารพ เพราะฉะนั้นจึงขึ้นอยู่กับปฏิบัติ

เช่นอย่างวัดหนึ่ง ๆ นี้ ก็เรียกว่าวันครูของวัดเป็นประจำ สำหรับประชาชนยังมิวันครูเป็นวัน ๆ อย่างนี้ สำหรับพระแล้ววัดแล้ว เป็นวันครูตลอดระหว่างลูกศิษย์ลูกหาจะต้องได้รับการอบรมแนะนำสั่งสอนกันตลอดไป สมชื่อสมนามว่าเป็นหัวหน้าหัวหน้าเป็นครูเป็นอาจารย์อยู่ในวัดนั้น นี้เรียกว่าเป็นวันครู แล้วอาจารย์ที่เป็นหัวหน้าปฏิบัติตัวอย่างไร มีความสำรวมระวังในธรรมในวินัยอย่างไรหรือไม่ ถ้ามีความสำรวมระวังมีหิริโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรม มีความกระหึ่มข่มของต่อการประพฤติตัวในศีลในธรรม ให้เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ ใจมีความสงบร่มเย็นแล้ว นี่ก็เป็นครูที่ดีเรียกว่าเป็นวันครูตลอด ไปที่ไหนมีศาสดาติดหัวใจ

ศาสดาคืออะไร ดังท่านแสดงเอาไว้ว่า อานนทฺ์ พระธรรมและพระวินัยนั้นแล จะเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย แทนเราตถาคต เมื่อเราตายไปแล้ว นั้น เมื่อเรามีความหิริโอตตปปะ ระมัดระวังตัว รักใคร่ใกล้ชิดต่อศีลต่อธรรมตนอยู่เสมอ ก็เท่ากับมีศาสดาติดแนบกับหัวใจเรา ไปที่ไหนมีศาสดาติดแนบนั้นสวยงามตลอดเวลา พระที่มีศีลมีธรรมมีหิริโอตตปปะ ไปที่ไหนมีศาสดาติดจิตติดใจ โลกเคารพนับถือ ตัวเองก็ร่มเย็นคนอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องก็มีความสงบร่มเย็น เห็นแล้วมีความข่มขี้มแจ่มใสซึมซาบเข้าถึงใจ ระลึกไว้ไม่ลืม เพราะเป็นผู้มีศาสดาประจำใจ ด้วยความสำรวมระวัง

นอกจากนั้นที่หนักกว่านั้นเข้าไป สำรวมตนจนได้ผลปรากฏแน่ชัดว่า ศีลก็บริสุทธิ์อบอุ่นเต็มที่ สมาธิก็ได้บำเพ็ญตามทางเดินของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนแล้ว จิตใจเยือกเย็น มีความสว่างไสวแปลกประหลาดอัศจรรย์ จากนั้นก้าวเข้าสู่ปัญญา ปัญญาก็มีความรอบคอบชอบชิต ฆ่ากิเลสตลอดเวลา ในสติปัญญาของผู้บำเพ็ญธรรมจนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นด้วยอำนาจแห่งความมีศาสดา คือมีศีลธรรม ปัญญาธรรม มีธรรมทั้งหลายเป็นศาสดาอยู่ในหัวใจ ปราบปรามกิเลสทั้งหลายให้ขาดสะบั้นลงไป นั่นก็เรียกว่าเป็นลูกศิษย์ตถาคตอันดับหนึ่งโดยแท้ นี้ละความมีศาสดา จากการปฏิบัติจากความรักใคร่ใกล้ชิดต่ออรรถต่อธรรม ซึ่งเป็นศาสดาของพระหรือของเราทั้งหลาย เป็นมหามงคลอย่างนี้

จึงขอให้ทุก ๆ ท่านได้นำอรรถนำธรรมไปปฏิบัติตน เวลานี้รู้สึกวาศาสนานี้ พี่น้องชาวไทยเราห่างเหินกันมากทีเดียว มีตั้งแต่กิเลสตัณหาเป็นสัวมเป็นถาน ครอบอยู่

ในกิริยาจากการแสดงออก ตัวเองไม่เห็น มีแต่ความเพลิดเพลिनรีนเริงบันเทิง หลับหู หลับตาเพลิดไปตามกิเลส กิเลสมันลืมตา มันฉลาดกว่าเรา เราหลับตาก็เลสจุงจุมกขาด นอกจากจุมกขาดแล้วยังเอาหูให้มันจุงอีก ๆ หูขาด จุงแขน ๆ ขาด จุงคอ ๆ ขาด จุงขา ๆ ขาด สุดท้ายก็มีแต่ตัว เอ้า กลิ้งไปตามกิเลสเลย ไม่รู้ตัวเลย นี่โง่หรือฉลาดมนุษย์เราชาว พุทธ เราอยากพูดว่าอย่างไร

ท่านทั้งหลายถือว่าเป็นขวานผ่าซากไหม นี่คือความจริง ที่เราโง่ชะมัดกับกิเลส ทั้งหลาย ไม่มีกิริยาอาการที่เป็นศีลเป็นธรรม คือระลึกตัวได้เลย ว่าการแสดงอย่างนี้มัน เป็นผิดหรือถูก ควรจะรู้เนื้อรู้ตัวเห็นโทษแห่งกิเลส คือความไม่ดีทั้งหลายนั้นเสียบ้าง แล้วยั้งยั้งตัวไว้ด้วยศีลด้วยธรรม เราก็จะเป็นคนดี ถึงเวลาที่เราจะบำเพ็ญธรรม เอ้า ทานนั้นเป็นรากฐานแห่งชาวพุทธอยู่แล้ว ไปที่ไหนไม่อดอยากขาดแคลน พระท่านไป บิณฑบาตที่ไหน เต็มบาตรมา ๆ ไม่มีคนให้ทานบาตรจะเต็มได้ยังไง การมีคนให้ทานก็ แสดงว่า ทานนี้เป็นพื้นฐานของชาวพุทธเราทั่วไปทุกภาคสำหรับเมืองไทย

แต่ศีลนี้รู้สึกว่ามีน้อยมากทีเดียว แทบจะไม่มี ยิ่งการภาวนาด้วยแล้ว พอให้ ระลึกถึงพุทโธ อัมโม สังโฆ เหมือนกันกับว่าจะจุงไปเข้าตะแลงแกง ไปสู่ที่ฆ่าไม่ยอมไป กลัว เหมือนกับกลัวเสือโคร่ง ๆ ใหญ่ ๆ นะ กลัวมาก จะจุงเข้าไปสู่ห้องพระให้กราบพระ สวดมนต์ ประหนึ่งว่าเสือโคร่งตัวหนึ่งอยู่ในห้องพระ ครั้นออกมาหาหมอนนี้เป็นเสน่ห์ อันสำคัญมาก ยังไม่ถึงหมอนล้มลงหลับครอก ๆ แล้ว นี่คือนี่ที่กิเลสชอบมาก สิ่ง ที่ธรรมชอบนั้นกลายเป็นเสือโคร่งเสือเหลืองเสือดาวขึ้นมา ไม่อยากเข้าใกล้ชิด นี่ละให้ การภาวนาเลยกลายเป็นเสือโคร่งสังหารตัวเองไปเสีย ถ้าปล่อยนั้นบิณฑบาตแล้ว ก็ เรียกว่ากลายเป็นหวานเข้าในจิตใจ ได้ยินแต่เสียงหลับครอก ๆ

นี่ละชาวพุทธเรา ทางด้านอบรมจิตใจนี้รู้สึก ว่า แทบจะว่าไม่มี หลวงตาจึงวิตก วิจารณ์มาก เพราะการมาสั่งสอนโลกนี้ หลวงตาได้ปฏิบัติทางด้านจิตตภาวนามา ตั้งแต่ เรียนหนังสือจบตามความปรารถนาแล้วเป็นเวลา ๗ ปี ฟังอรรถฟังธรรมถึงใจจาก หลวงปู่มั่นแล้ว ก้าวขึ้นสู่เวที ฟัดกันเลย เอาจนกระทั่งว่า กิเลสขาดสะบั้นไปหมด ด้วย ความรุนแรงของความเพียร ผาดโผนของความเพียร เป็นก็เป็น ตายก็ตาย หมายถึง บั้นมืออยู่กับอรหันตบุคคล ขอให้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้เท่านั้น จึงเอาอย่างเต็มเม็ด เต็มหน่วย

ธรรมก็เสริม เพราะธรรมท่านก็ถูกต้องอยู่แล้ว เมื่อเรานำธรรมมาแก้กิเลส ทำไม จะไม่แก้ ต้องแก้ไปโดยลำดับ ดุดันชัดเข้าไปกิเลส เอาจนกระทั่งกิเลสพังลงจากหัวใจ นี่ คือตัวข้าศึก มหาภัยที่บีบบี้สไฟสัตว์โลกเต็มหัวใจตลอดเวลาในภพชาติต่างๆ มา มีอยู่ ที่กิเลสนี้เท่านั้น พอกิเลสนี้พังลงไปจากใจแล้ว ไม่มีความทุกข์แม้เม็ดหินเม็ดทรายจะ

เข้าไปเฉียดในจิตใจบ้างเลย นี่อำนาจของกิเลส โทษร้ายของกิเลส เห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อปิดกิเลสออกจากใจ จนกลายเป็นใจที่บริสุทธิ์แล้ว เห็นหน้ากิเลสเหมือนเสือโคร่งเหมือนยักษ์เหมือนผี มันเป็นภัยมาขนาดไหน นานเท่าไร ฟังมาเห็นเอาตอนปิดมันออกจากหัวใจแล้ว มหาคุณก็ขึ้นภายในใจสุดขีดสุดแดน หาที่ต้องติไม่ได้แล้ว

ธรรมที่นำมาสั่งสอนพี่น้องทั้งหลาย เรานำมาด้วยการประพฤติปฏิบัติในตัวของเราเอง จากธรรมของพระพุทธเจ้า ที่ตรัสไว้แล้วด้วยความชอบธรรม นำมาปฏิบัติ ธรรมเป็นอภิลิโก เป็นสวากขาตธรรม สวากขาตธรรมคือ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ชอบแล้ว ถ้าเป็นแปลนก็เป็นแปลนที่ถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์แล้ว แล้วเรานำมาปฏิบัติเอาจริงเอาจัง พุทธศาสนาของเราคือตลาดแห่งมรรคผลนิพพาน ไม่มีคำว่าครีวาล้ำสมัย ขอให้เอื้อมือเอื้อใจเข้าไปสู่อรรถสู่ธรรม อรรถธรรมจะปรากฏขึ้นที่ใจ ผลจะแสดงเป็นความสงบร่มเย็น เป็นความผาสุกเย็นใจขึ้นมา ภายในใจของเรา

ผิดกับที่เราวิ่งกับกิเลส มีแต่ฟันแต่ไฟ เผาหัวอกตลอดเวลาเป็นไหนๆ การปฏิบัติมาๆ อย่างนั้น เวลาว่ามันก็รู้จริงๆ ตามธรรมที่พระองค์ทรงสอนไว้เรียบร้อยแล้ว เวลาจริงๆ การสอนโลกจะสงสัยที่ตรงไหน ก็เรารู้เราเห็นประจักษ์หัวใจ ตั้งพระพุทธเจ้า ตรัสรู้เพียงองค์เดียวเท่านั้น พระองค์ไปหาใครมาเป็นสักขีพยานในการแนะนำสั่งสอนสัตว์โลกให้เขายอมรับ ถ้าไม่มีพยาน เขาไม่ยอมรับอย่างนี้ ไม่มีพระพุทธเจ้าทรงแสดงเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น โลกทั้งหลายได้หลุดพ้นจากธรรมของพระพุทธเจ้า เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม สามแดนโลกธาตุได้หลุดพ้นจากธรรมของพระพุทธเจ้าเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ผ่านไปได้ทั้งนั้น ๆ

ธรรมอันนี้พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงไว้แล้วว่า สนุทธิภูมิโก อภิลิโก ธรรมไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลา บำเพ็ญเมื่อไรเป็นธรรมทั้งนั้น เป็นบุญทั้งนั้น นี่ท่านเรียกว่าธรรม อภิลิโก ไม่มีครีไม่มีล้าสมัย ทำเป็นบุญเมื่อไรเป็น ทำบาปเมื่อไรเป็นบาป ทำบุญเมื่อไรเป็นบุญ เกิดขึ้นจากหัวใจของเราที่หลงกลของกิเลส ไปทำบาปก็เป็นบาปขึ้นมา ที่รู้จักของกิเลส ใฝ่ใจใส่ธรรม บำเพ็ญธรรม บุญกุศลศีลธรรมก็เกิดขึ้นมาภายในใจของเรา นี้ก็ทำอย่างสุดเหวี่ยง เต็มเม็ดเต็มหน่วย จนกระทั่งกิเลสได้ขาดสะบั้นลงไปจากใจหมด ไม่มีอะไรเหลือภายในจิตใจเลย แม้เม็ดหินเม็ดทราย

ตั้งแต่วันนั้นมาแล้ว มันก็สนุกดีถ้าจะพูดถึงเรื่องสนุกนะ แต่เราไม่สนุก ดูโลกผู้เดือดร้อนวุ่นวายทั่วแดนโลกธาตุ ดูด้วยความสนุกมีอย่างเธอ เช่นอย่างเราดูคนตกน้ำ เราจะดูด้วยความสนุกได้หรือ เห็นเขาตกน้ำป้อมแป้มๆ มีแต่จมๆ ไปเห็นเขาแล้ว เราสนุกดูได้หรือ นอกจากโดดลงไปลากขึ้นมาๆ เท่านั้น อันนี้ก็เหมือนกันดูโลกทั้งหลายเป็นพื้นเป็นไฟเผาไหม้ด้วยอำนาจของกิเลส แต่โลกไม่เห็น ติดตันกับมันไปเรื่อยๆ ทั่ว

แดนโลกธาตุ เฉพาะอย่างยิ่งพี่น้องชาวไทยเรา ซึ่งเป็นชาวพุทธ ไม่สนใจบำเพ็ญศีลธรรม คือการภาวนาเพื่อความสงบใจบ้างเลย นี่ละเป็นที่สลดสังเวช เป็นลำดับลำดับ

จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้นำธรรมของพระพุทธเจ้า ที่ปราบความทุกข์ความทรมานคือปราบกิเลสลงไปได้มากน้อยเท่าไร ก็ปราบความทุกข์ที่กิเลสสร้างขึ้นมากน้อยเพียงนั้น ขอให้บำเพ็ญให้มีจิตใจบ้างเถอะ เราจะมีเขตมีแดนมีฝั่งมีฝายขึ้นที่จิตใจของเรา จะมีความสุขความเจริญเย้นอกเย้นใจขึ้นที่ใจ เพราะการปฏิบัติธรรม แต่จะให้เรามีความสงบหรือเย็นใจ มีความรื่นเริงบันเทิงเพราะอำนาจของกิเลส ท่านทั้งหลายอย่าหวัง ว่าอย่างนี้เลย ขอพูดยันเลย อย่าไปหวัง ใครหวังมาเต็มโลกแล้วจมกันเต็มทั่วโลกทั่วสงสาร ถ้าหากว่าหวังมันสมหวังแล้ว โลกจะเป็นทุกข์ด้วยกันได้ยังงัย ล้วนแล้วตั้งแต่เป็นทุกข์เพราะอำนาจของกิเลสทั้งนั้น

ส่วนธรรมได้บำเพ็ญมาแล้ว ผู้บำเพ็ญธรรมได้บรรลุได้ธรรมเข้าครองใจ ท่านเป็นทุกข์ ไปจมอยู่ในนรกหลุมนี้หลุมนี้ ไม่เคยมี มีแต่กิเลสลากสัตว์โลกลงไปลงนรกทั้งนั้น ส่วนธรรมลากขึ้นๆ สวรรค์นิพพานตลอดมา ควรจะรู้เนื้อรู้ตัวเรา เวลานี้เป็นเวลาที่น่าอนที่ สุด ชีวิตลมหายใจก็มีอยู่ การตายตายเมื่อไรก็ได้ อชฺเชว กิจจมาตปฺปิ โภ ชญญา มรณํ สุเว ท่านแสดงไว้แล้ว ความติงามทั้งหลายควรทำให้ทำเสียในวันนี้ ไม่มีใครที่จะทราบได้ว่า การตายจะมาเมื่อไร ให้ทำเสียเวลาปัจจุบันนี้ นี่เป็นของดี เป็นที่แน่ใจ เราก็นั่นใจแล้วเวลานี้เราเป็นมนุษย์ เกิดมาก็เป็นมนุษย์ อำนาจแห่งกรรมดีที่พอเป็นมนุษย์พาเราให้มาเกิด

เกิดแล้วอย่าลืมนื้อลืมตัว อย่าเย่อหยิ่งจองหองในตัวเอง ด้วยอำนาจของกิเลสพาให้พองตัว แล้วจะเสียคนต่อไปอีกจะจมต่อไป ให้ระลึกไว้ในธรรมทั้งหลาย เราจะมีสุขอยู่เย็นเป็นสุข ตายแล้วไม่ต้องถาม คนมีคุณงามความดี มีอรรถมีธรรมอยู่ในใจ ไม่ต้องไปถามหาทาง บุญพาไป บาปพาไป คนทำชั่วก็ไม่ต้องหาทางบาป ไปเอง ลงเอง เพราะอำนาจแห่งความชั่วผลักดันทันที คนทำดีก็ความดีนั้นแหละหนุนขึ้นทันที ยิ่งสิ้นกิเลสแล้ว ไม่ต้องถาม รู้ในขณะนั้นเลยว่า ทุกข์สิ้นแล้วโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือเลย เช่นพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ตั้งแต่ท่านบรรลุธรรม ฟาดกิเลสขาดสะบั้นไปจากจิตใจแล้ว ไม่เคยมีทุกข์ในจิตใจของท่านเลย จนกระทั่งวันท่านนิพพาน นิพพานก็เป็นนิพพานเที่ยง

นี่แหละผลแห่งการปฏิบัติธรรม ให้เราได้รับความสุขความเย็นใจ ว่างไวใจได้ตลอดไป จนกระทั่งถึงที่สุดจุดหมายปลายทาง คือสิ้นสุดวิมุติหลุดพ้นไปแล้ว หมดทุกข์โดยประการทั้งปวง นี่คือผลแห่งการปฏิบัติธรรม ผลแห่งการวิ่งตามกิเลสก็มีแต่

ฟันแต่ไฟเผาไหม้ทั่วโลกดินแดนเห็นอยู่อย่างชัด ๆ นี้ ถ้าเราไม่เชื่อธรรมพระพุทธเจ้าเรา
จะไปเชื่อใคร ถ้าเชื่อกิเลสเราก็จะจมไปเรื่อย ๆ อย่างนี้แหละ ให้พากันจดกันจำเอา

วันนี้พูดถึงวันครุณะ ให้ต่างคนต่างเป็นครูสอนตน แล้วก็ไปสอนคนอื่น เพื่อ
ความเป็นคนดีคนดี วิชาก็ได้ คุณงามความดีก็ริยามารยาทการประพฤติเนื้อประพฤติ
ตัว ก็ได้จากครูที่เป็นแบบพิมพ์ที่ดี ลูกเต้าหรือว่านักศึกษาหรือนักเรียนผู้น้อยนั้นแหละ
จะได้รับจากเรา เพราะเราเป็นแบบเป็นฉบับที่ดีงาม บ้านเมืองของเรานี้ก็จะ
เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับลำดับ เพราะเป็นผู้มีศีลมีธรรม

ประกอบกับความรู้อวิชาที่เรียนมา หน้าที่การงานก็กว้างขวางออกไป
ผลประโยชน์เพื่อความอ่อนหนาผดุงแห่งชาติไทยของเรา ก็จะมีแน่นอนมั่นคงขึ้นเป็น
ความอบอุ่น และศีลธรรมก็มีประจำใจเราแล้ว ทั้งเป็นคนดีด้วย ครองบ้านครองเมือง
ด้วยความอ่อนหนาผดุงด้วยทรัพย์สมบัติ แล้วอ่อนหนาผดุงด้วยความเป็นคนดี
มองเห็นกันประสับประสานกันทันที ด้วยความเป็นธรรมด้วยกัน ไม่ระแคะระคาย ไม่ระ
เวียงระวังเหมือนกับคนที่มีแต่กิเลสความชั่วเต็มตัว ให้พากันอุตสาหะพยายาม

วันนี้ก็ได้มาแสดงธรรมให้บรรดาพี่น้องลูกหลานทั้งหลายฟัง ให้นำไปประพฤติ
ปฏิบัติ ให้ศาสนาพระพุทธเจ้าเข้ามาเฉียดหัวใจบ้างนะ อย่าให้มีแต่อยู่ตามตู้ตามหีบ
ตามคัมภีร์ไบเบิล ตามห้องพระ แต่เราไม่สนใจกับห้องพระ ไม่สนใจกับคัมภีร์ไบเบิล
ที่จะนำมาปฏิบัติก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ให้นำธรรมนั้นละเข้ามาปฏิบัติตัดกายวาจาใจ
ของตน ไม่มีใครมีเมตตาสงสารมากกว่าพระพุทธเจ้า ตามที่ท่านแสดงไว้ว่า มหาภา
รุณโก นาโถ หิตาย สัพพปาณิน... พระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงเมตตาตามหากุณาธิคุณแก่
โลกมากมาย และเป็นผู้ทำประโยชน์แก่โลกไม่มีใครเสมอเหมือน

ท่านสอนโลกด้วยความเมตตา เราฟังท่านด้วยวิธีใด วิธีชี้เกี้ยวชี้คร้าน ท้อแท้
อ่อนแอ เหลวไหล หรือเห็นว่าธรรมท่านไม่มีสารประโยชน์ ยิ่งกว่ากิเลสที่เป็นตัวภัยนั้น
หรือ ให้เอาไปถามตัวเอง ถ้าถามตัวเองแล้วเราจะมีข้อคิด แก้ไขตัดแปลงตนเองแล้ว
จะเป็นคนดีขึ้นเป็นลำดับลำดับ

วันนี้เทศนาว่าการเทศน์ไปเทศน์มาก็รู้สึกเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า การแสดงธรรมนี้
ก็คงจะไม่กว้างขวางทั่วถึงพี่น้องทั้งหลาย จึงขอภัยทุก ๆ ท่าน และได้ฟังธรรมของ
หลวงตามันแล้ว ก็กรุณาเอาเป็นข้อคิดให้ถึงใจ แล้วทำตัวให้เป็นคนดี พระพุทธเจ้าสอน
โลกให้ทำตัวเป็นคนดี โลกทั้งหลายเป็นคนดีจำนวนมากมาย หลุดพ้นจากความชั่วช้ำ
ลามก ถึงนิพพานก็จำนวนมาก เราจะเป็นคนประเภทไหน ในบรรดาที่เป็นลูกตถาคต
ให้นำมาถามตัวเองแล้วตัดสินใจแก้ไขตั้งแต่บัดนี้ ตายแล้วจึงนิมนต์พระมากุสลา ธม
มา กุสลา ธมมา มีความหมายอะไร กุสลา ธมมา ใครก็ว่าได้ เราเองก็ว่าได้ พูดก่อนที่

เราไม่ตาย กุสลา ธมฺมา กุสลา ธมฺมา มันไม่สนใจกับอรรถกับธรรม ว่าแต่ปากก็เป็นลมปาก เป็นเหมือนนกขุนทอง ให้สั่งสมความดีเสียตั้งแต่บัดนี้ ตายแล้วบุญกุศลนั้นแหละเป็นกุสลา กุสลา ธมฺมา แปลว่าธรรมยังบุคคลให้ฉลาด เราทำตัวของเราให้ฉลาดด้วยอรรถด้วยธรรมแล้ว ตายก็ฉลาด

การแสดงธรรม นี่ก็เห็นว่าสมควรแก่ธาตุชั้นธัมมกัมมัฏฐาน และเวล่ำเวลา จึงขอความสวัสดิ จงมีแก่บรรดาท่านทั้งหลาย มีท่านหัวหน้าเป็นต้นโดยทั่วกันเทอญ (สาธุ)

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ